

# Sănătatea pacientului cu acromegalie

Un ghid pentru persoanele cu acromegalie

# Informarea este un pas esențial în găsirea soluțiilor



Este posibil să te fi simțit inițial ușurat atunci când ai fost diagnosticat cu acromegalie. Sau, dacă nu au existat niciun fel de semne sau simptome de avertizare și diagnosticul te-a luat prin surprindere, este posibil să fi simțit exact opusul.

Oricare ar fi situația, stabilirea diagnosticului de acromegalie a fost un pas important în obținerea tratamentului.

Acest ghid va recapitula pe scurt ce este acromegalia, care este impactul acesteia asupra organismului și sănătății tale în general și modul în care aceste cunoștințe te-ar putea ajuta să obții sprijinul de care ai nevoie, când ai nevoie.

Fără nicio îndoială, procesul de adaptare la realitatea unei vieți cu acromegalie poate fi îndelungat. Dar avem speranța că acest ghid, împreună cu celelalte din seria Acroline™, va constitui un îndrumar util în călătoria ta cu acromegalia.

# Cuprins

## Ce este acromegalia? 3

O scurtă recapitulare a cauzelor, semnelor și simptomelor bolii.

## Controale medicale necesare 9

O scurtă prezentare a diferitelor controale medicale necesare pentru gestionarea acromegaliei și afecțiunilor asociate.

## Impactul acromegaliei asupra sănătății 11

O examinare mai detaliată a diferitelor moduri în care acromegalia îți poate afecta organismul și sănătatea în general și cum pot fi gestionate aceste probleme.

### Nivelul de glucoză din sânge și diabetul 11

### Modificările corporale 15

### Oasele și articulațiile 17

### Sănătatea tractului gastrointestinal și a colonului 19

### Sănătatea inimii 23

### Sistemul imunitar, infecțiile și COVID-19 25

### Sănătatea mintală 27

### Libidoul, metabolismul, fertilitatea și sarcina 29

### Somnul și apneea obstructivă în somn 31

### Vederea 33

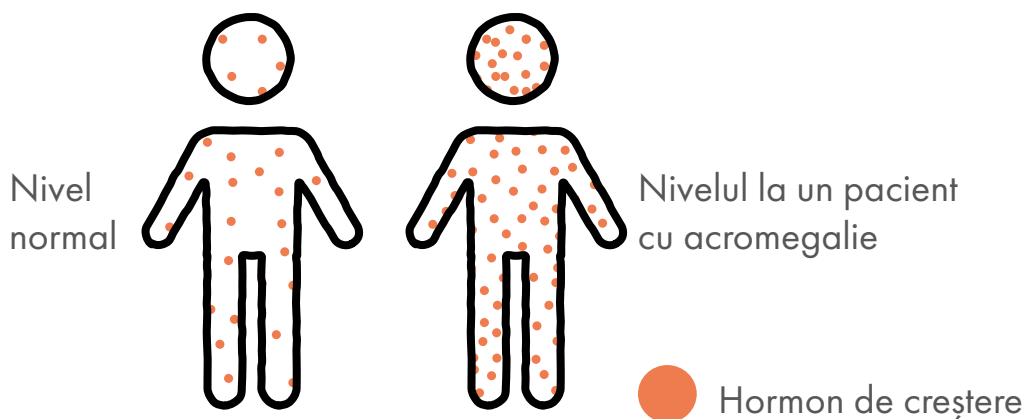
**Notă importantă:** Răspunsul organismului tău la acromegalie va fi unic, deoarece și tu ești unic. Doar fiindcă aceste probleme au fost enumerate aici, nu înseamnă că te vor afecta și pe tine. Îți recomandăm să discuți cu medicul despre afecțiunile și strategiile de tratament care ar putea fi relevante în cazul tău.

# Ce este acromegalia?

O recapitulare a cauzelor, semnelor și simptomelor bolii

## Este o afecțiune preponderent hormonală

Acromegalia este cauzată de producția excesivă de hormon de creștere.

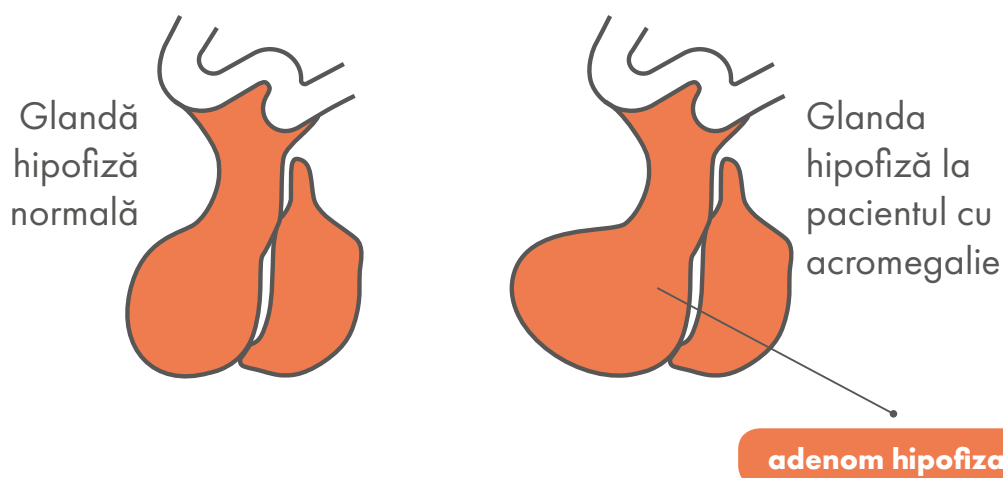


## HORMONII

Hormonii sunt substanțe chimice care acționează ca niște mesageri în organism. Odată produși într-o regiune a corpului, aceștia migrează în alte zone din organism și controlează modul în care funcționează celulele și organele.



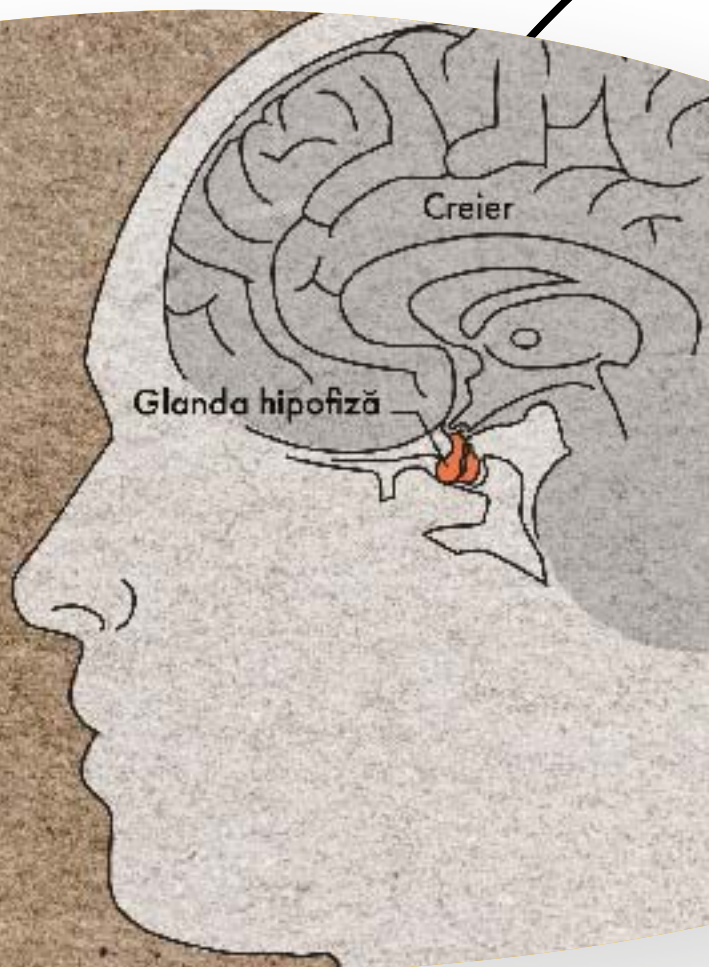
La majoritatea persoanelor cu acromegalie, secreția excesivă de hormon de creștere este cauzată de o tumoare de la nivelul glandei hipofize.



Această tumoare este cunoscută sub denumirea de **adenom hipofizar** (un tip de tumoră benignă responsabilă de apariția acromegaliei, dar care nu se răspândește în alte regiuni ale organismului).

## Unde este situată glanda hipofiză?

Glanda hipofiză este un organ situat chiar la baza creierului, în spatele cavității nazale.



## Impactul acromegaliei

Acromegalia poate cauza semne și simptome din două cauze:

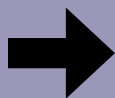
1. Prezența excesivă a hormonului de creștere
2. Prezența tumorii în vecinătatea creierului și nervilor optici (care transmit semnalele de la ochi către creier)

### 1. Efectele producției excesive de hormon de creștere asupra corpului

Hormonul de creștere circulă la nivelul întregului organism, unde determină sinteza unei substanțe denumite IGF-I (abreviere pentru factorul de creștere insulin-like 1).

**Hormonul de creștere determină sinteza IGF-I**

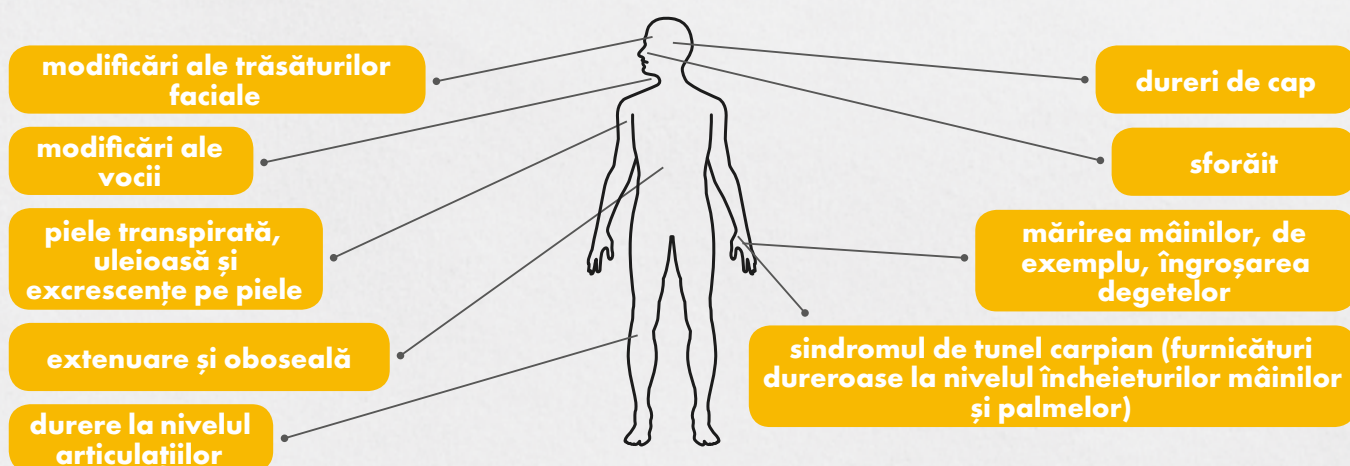
*Hormon de creștere*



IGF-I



IGF-I contribuie la procesele de creștere, influențând modul în care organismul utilizează și stochează proteinele, carbohidrații și grăsimile. Atunci când este prezent în exces, acesta poate cauza numeroase modificări în organism și simptome:



**De reținut:** Simptomele de acromegalie pot varia foarte mult de la o persoană la alta - lista prezentată aici nu este exhaustivă.

## Ce este IGF-I?

IGF-I este un alt tip de hormon, care poate fi măsurat printr-un simplu test de sânge. Persoanele cu acromegalie activă au niveluri mult mai mari de IGF-I decât persoanele fără acromegalie. Testele sanguine pentru IGF-I reprezintă un instrument esențial de monitorizare a evoluției acromegaliei și răspunsului acesteia la tratament. În timp ce nivelurile hormonului de creștere fluctuează în mod natural pe parcursul zilei, valorile IGF-I se mențin relativ constante pe parcursul zilei.

## 2. Impactul adenomului hipofizar asupra organismului

Deoarece glanda hipofiză este situată chiar la baza creierului și în imediata apropiere a nervului optic, adenomul hipofizar poate cauza:



### **Dureri de cap**

- ▶ Acestea pot varia ca intensitate și durată și pot fi mult mai severe decât durerile de cap obișnuite



### **Pierderea vederii**

- ▶ Masa adenomului hipofizar poate uneori crește în jurul nervului care conectează ochii cu creierul, cauzând astfel pierderea vederii, recuperabilă prin tratament



### **Modificări ale nivelurilor normale ale altor hormoni**

- ▶ Pe lângă funcția de producere a hormonului de creștere, glanda hipofiză este necesară și pentru menținerea nivelurilor adecvate ale altor hormoni din organism.
- ▶ Aceștia influențează activitatea glandei tiroide (și astfel rata metabolismului), dar și libidoul și fertilitatea, printre altele



## Care este durata bolii?

Deși la o mare proporție dintre persoanele cu acromegalie se obține un control stabil al evoluției adenomului hipofizar prin tratament, afecțiunea persistă pe întreaga durată a vieții.

Aceasta deoarece, chiar și după un tratament de succes, adenomul hipofizar poate crește în unele cazuri la loc, din acest motiv persoanelor cu acromegalie li se recomandă să meargă la controale periodice pe tot parcursul vieții.

**De reținut:** Acceptarea ideii că acromegalia este o boală de lungă durată, a tratamentului acesteia și a impactului pe care îl are asupra vieții tale poate fi dificilă. Dacă ai orice fel de îngrijorări legate de modul în care vei face față, este bine să discuți cu medicul. Acesta îți poate recomanda un specialist în psihologia sănătății sau psihoterapeut, care te poate consilia și ajuta să-ți depășești îngrijorările.

# Controale medicale necesare

Un rezumat al diferitelor tipuri de controale medicale uzuale și periodice de care ai putea avea nevoie pentru gestionarea acromegaliei și eventualelor afecțiuni asociate. În cuprinsul ghidului vei găsi informații mai detaliate despre fiecare dintre ele.

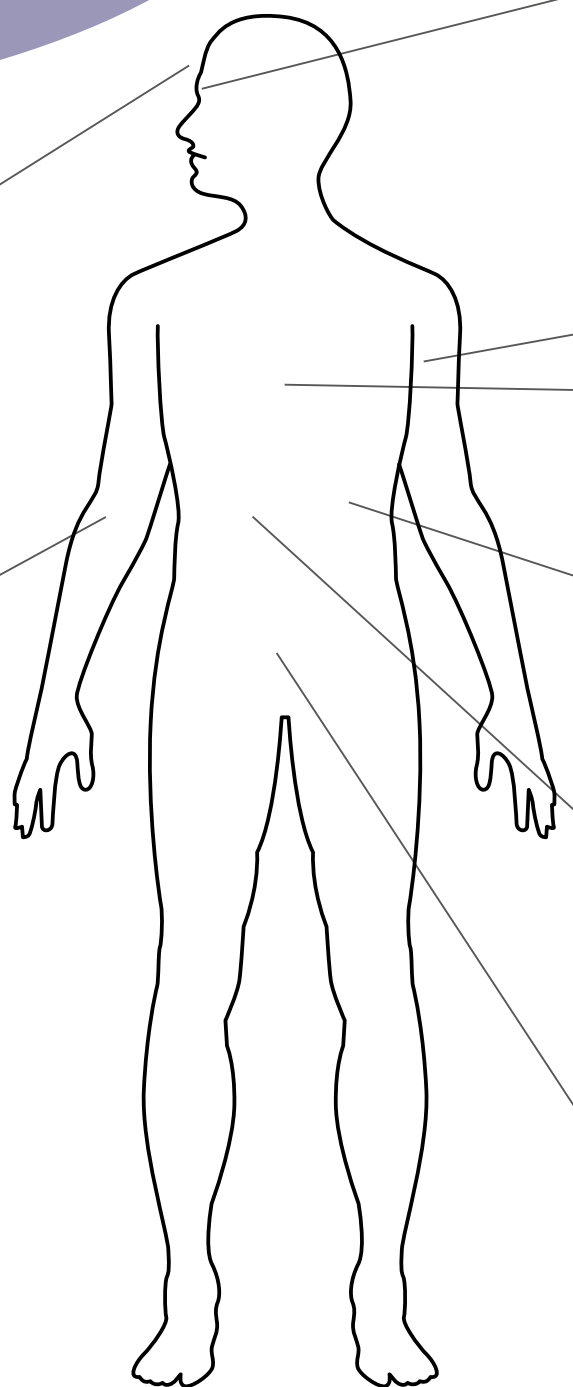
## Verificarea calității somnului

- ▶ Chestionar în care vei fi întrebat dacă ai stări de somnolență în timpul zilei sau participarea la un studiu de evaluare a somnului nocturn (dacă medicul consideră că ai putea avea sindrom de apnee în somn, **vezi pagina 31**)



## Analize de sânge

- ▶ Verificarea valorilor IGF-I: la momentul diagnosticului, pe parcursul tratamentului și apoi periodic
- ▶ Control glicemic: Test de sânge pentru verificarea glicemiei la fiecare 6 luni, dacă nivelurile IGF-I depășesc valorile normale, dacă urmezi anumite tipuri de tratament pentru acromegalie sau dacă ai diabet zaharat (**vezi pagina 11**)
- ▶ Evaluarea libidoului/fertilității/hormonilor tiroidieni: anual (**vezi pagina 29**)
- ▶ Verificarea nivelului de cortizol: Poate fi necesară efectuarea unui test de sânge la 8-9 dimineața dacă medicul suspectează că ai o insuficiență de hormon de stimulare a producției de cortizol (**vezi pagina 29**)



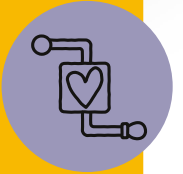
**Notă importantă:** Răspunsul organismului tău la acromegalie va fi unic, deoarece și tu ești unic - doar fiindcă aceste probleme au fost enumerate aici, nu înseamnă că te vor afecta și pe tine. Îți recomandăm să discuți cu medicul despre afecțiunile și strategiile de tratament care ar putea fi relevante în cazul tău.

### Test oftalmologic



- ▶ Pentru verificarea vederii în cazul în care medicul consideră că ar putea fi afectată de adenomul hipofizar **(vezi pagina 33)**

### Verificarea tensiunii arteriale



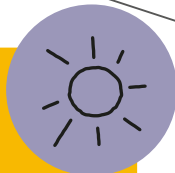
- ▶ La momentul stabilirii diagnosticului **(vezi pagina 23)**
- ▶ La fiecare 6 luni
- ▶ La schimbarea medicației antihipertensive (a tratamentului pentru tensiune arterială crescută)

### Eco (ecocardiogramă) + ECG (electrocardiogramă) pentru verificarea sănătății inimii



- ▶ La momentul stabilirii diagnosticului **(vezi pagina 23)**
- ▶ Anual, în cazul depistării unor anomalii

### Evaluarea calității vieții



- ▶ Chestionarul AcroQoL: Anual **(vezi pagina 27)**

### Examinarea intestinului



- ▶ Colonoscopie: La fiecare 3-10 ani **(vezi pagina 19)**

### Examinări



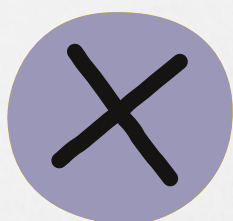
- ▶ RMN/CT la momentul stabilirii diagnosticului, în perioada intervenției chirurgicale și apoi la intervale regulate, după cum este necesar pentru verificarea evoluției adenomului hipofizar
- ▶ Examinarea DEXA pentru verificarea densității minerale osoase, la fiecare 2 ani **(vezi pagina 17)**
- ▶ Radiografie a coloanei vertebrale toracale, în special dacă s-a depistat o scădere a densității minerale osoase **(vezi pagina 17)**

# Impactul acromegaliei asupra sănătății

O examinare mai detaliată a diferitelor efecte ale acromegaliei asupra organismului și sănătății în general, a frecvenței acestora, a semnelor și simptomelor pe care trebuie să le ai în vedere și a modului în care pot fi gestionate

## Nivelul de glucoză din sânge și diabetul zaharat

Monitorizarea modului în care organismul răspunde la glucoza din sânge și o procesează



### Care sunt problemele posibile?

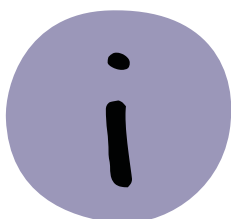
Afectarea capacității organismului de a procesa eficient glucoza din alimentele și băuturile consumate, cauzată de obicei de apariția unei rezistențe la hormonul numit insulină.





## Cât de frecvent apar aceste probleme?

Din fiecare 10 persoane diagnosticate cu acromegalie, 3 până la 5 vor prezenta un grad de rezistență la insulină care va determina apariția diabetului zaharat.

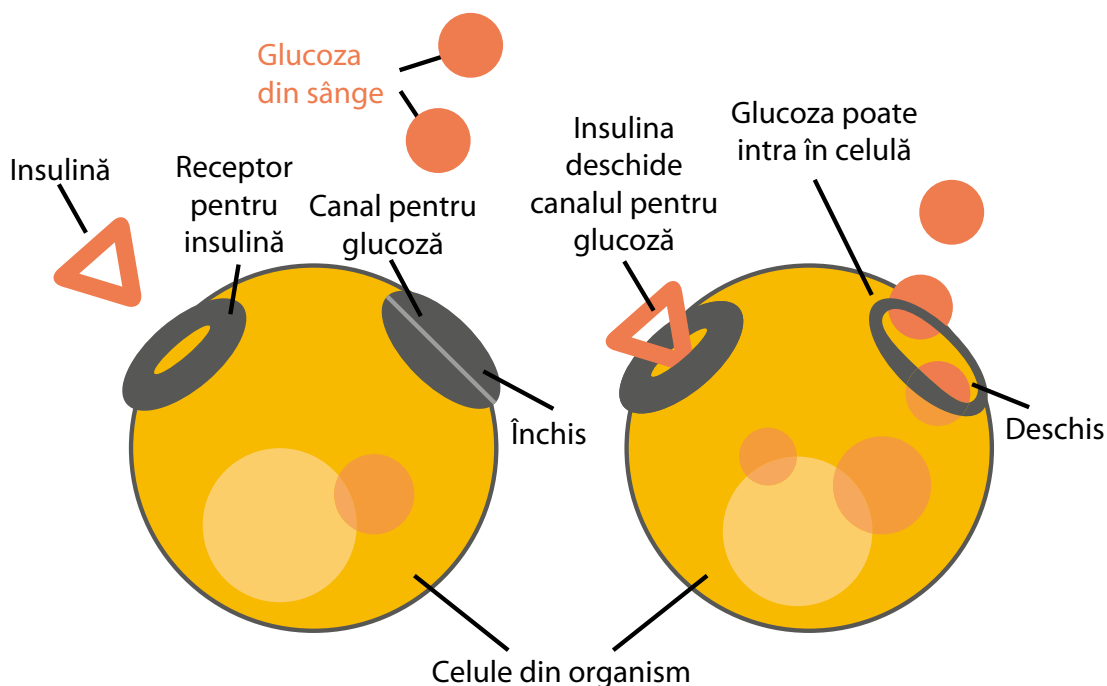


## Ce este rezistența la insulină?

Insulina este un mesager chimic care comunică anumitor părți din organism să absoarbă glucoza. Dacă ai rezistență la insulină, corpul nu răspunde suficient de bine la comenzile insulinei și o parte din glucoză rămâne în sânge. Un nivel constant crescut de glucoză în sânge poate determina apariția altor afecțiuni, precum hipertensiunea arterială și problemele cardiace **(vezi pagina 23)**.



## Cum acționează insulina?





## Care sunt cauzele apariției rezistenței la insulină?

Prezența în organism a unei cantități excesive de hormon de creștere poate determina apariția rezistenței la insulină. Mai mult decât atât, anumite tratamente medicamentoase pentru acromegalie pot influența modul în care organismul procesează glucoza, fie în mod corect, fie într-un mod care conduce la apariția rezistenței la insulină și a diabetului zaharat.



## Care sunt simptomele?

Este posibil să nu ai niciun fel de simptome, însă câteva dintre cele mai frecvente semne ale nivelului crescut de glucoză din sânge (hiperglicemie) sunt:

- ▶ senzația accentuată de sete
- ▶ uscarea gurii
- ▶ nevoia frecventă de a urina
- ▶ senzația de oboseală
- ▶ vederea încețoșată
- ▶ scăderea neintenționată în greutate
- ▶ sensibilitatea crescută la infecții (de exemplu candidoză, cistită și infecții cutanate)
- ▶ durerea abdominală
- ▶ senzația sau starea de rău
- ▶ respirația cu miros de fructe



## Cum este monitorizată?

Dacă există riscul să dezvoltă rezistență la insulină sau diabet, sau dacă ai simptome de hiperglicemie, ți se vor efectua analize de sânge în mod regulat (cam la intervale de 6 luni). Aceste teste pot monitoriza glicemia à jeun (caz în care va trebui să nu consumi alimente sau băuturi dulci timp de 8-10 ore înainte de test) sau valorile HbA1c, un marker din sânge care arată dacă nivelurile glucozei au fost crescute pe un interval mai lung de timp.



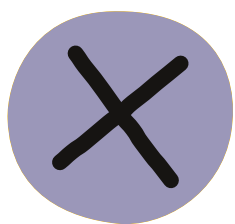
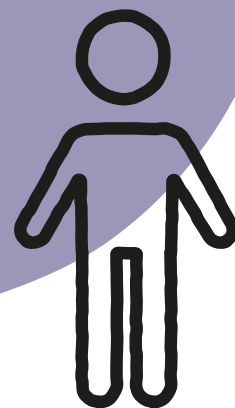
## Cum poate fi gestionată?

Există mai multe moduri de a trata rezistența la insulină și diabetul zaharat, la care pot contribui inclusiv tratamentele administrate pentru acromegalie. Medicul va discuta aceste aspecte cu tine, precum și care este cea mai bună abordare în circumstanțele existente.



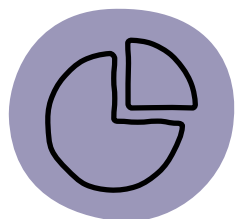
# Modificările corporale

**Evaluarea posibilelor modificări de la nivelul corpului și a caracterului persistent sau temporar al acestora**



## Care sunt problemele posibile?

Acromegalia poate cauza modificări corporale, îndeosebi ale formei mâinilor, picioarelor, nasului, pomeților, frunții și buzelor. De asemenea, pielea poate deveni mai umedă, transpirată (în special noaptea), uleioasă, îngroșată, iar la suprafața acesteia pot apărea frecvent mici excrescențe asemănătoare alunițelor. Poți dezvolta boala Raynaud, o afecțiune manifestată prin apariția senzației de durere, amorțeală și rigiditate la nivelul degetelor de la mâini și picioare, al urechilor, nasului, buzelor și/sau mameloanelor atunci când ți-e frig sau te simți neliniștit.



## Cât de frecvent apar aceste modificări corporale?

Modificările corporale și umflarea țesuturilor sunt frecvente la persoanele cu acromegalie, în special dacă boala a evoluat fără a fi detectată timp de mai mulți ani. Circa 7 din 10 persoane cu acromegalie prezintă modificări la nivelul pielii; o treime dintre aceștia suferă de boala Raynaud.



## De ce apar aceste probleme?

În timp, nivelurile ridicate de hormon de creștere din sânge pot avea efect asupra țesuturilor organismului, cauzând creșterea anormală a acestora. De obicei, aceasta începe cu îngroșarea țesuturilor moi de la nivelul mâinilor și picioarelor.





## Care sunt simptomele?

Modificările sunt treptate, încât este posibil să nu le observi. Umflarea țesuturilor moi din corp poate afecta mobilitatea articulațiilor (**vezi pagina 17**).



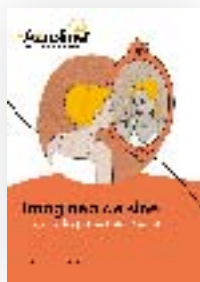
## Cum sunt monitorizate?

Ți se poate solicita periodic să completezi un chestionar de evaluare a calității vieții specific pentru acromegalie, denumit uneori pe scurt AcroQoL, în care ți se pun întrebări despre modificările corporale (ca formă și dimensiune), printre altele.



## Cum pot fi gestionate aceste modificări?

Procesul de îngroșare a țesuturilor moi poate fi atenuat prin tratamentul acromegaliei, iar cel mai eficient mod de a realiza acest lucru este prin readucerea nivelurilor IGF-I în intervalul de referință normal pentru vârsta și sexul tău. Anumite modificări la nivelul corpului pot deveni însă permanente, în special dacă sunt prezente de mult timp.



Modificările corporale îți pot afecta imaginea de sine și pot fi deosebit de dificil de acceptat dacă acestea sunt permanente. Ghidul „Imaginea de sine”, o altă broșură din seria Acroline™, îți oferă unele recomandări practice și surse de sprijin în acest sens.

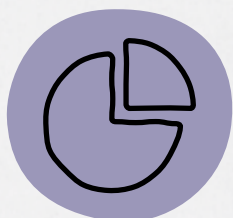
# Oasele și articulațiile

Monitorizarea funcției și sănătății oaselor și articulațiilor



## Care sunt problemele posibile?

Oasele și articulațiile pot crește și își pot modifica compoziția, devenind mai fragile și sensibile la durere. Cel mai adesea sunt afectate maxilarul, degetele, coloana vertebrală, coastele, picioarele și/sau brațele. Transmiterea semnalelor nervoase către și de la membre poate fi de asemenea afectată.



## Cât de frecvent apar aceste probleme osoase și articulare?

Din fiecare 10 persoane cu acromegalie:

- ▶ circa 3 până la 7 suferă de dureri articulare și/sau musculare
- ▶ 4-5 persoane suferă de dureri de spate
- ▶ 6 au fracturi în partea superioară a spatelui
- ▶ 2 până la 8 au sindromul de tunel carpian (furnicături dureroase la nivelul încheieturilor mâinilor și palmelor)

**De reținut:** Doar fiindcă anumite probleme sunt enumerate aici, nu înseamnă neapărat că te vor afecta și pe tine. Îți recomandăm să discuți cu medicul despre afecțiunile și strategiile de tratament care ar putea fi relevante în cazul tău.



## De ce apar aceste probleme?

Acromegalia și hipopituitarismul (producție insuficientă a anumitor hormoni de către glanda hipofiză) pot determina modificarea compoziției oaselor, făcându-le mai fragile. Nivelurile mari de hormon de creștere și IGF-I contribuie la inflamarea țesuturilor din jurul articulațiilor și nervilor, ceea ce poate conduce la apariția durerii articulare și, respectiv, a sindromului de tunel carpian.



## Care sunt simptomele?

Este posibil să observi modificări ale formei corpului sau să resimți dureri la nivelul articulațiilor și/sau mușchilor, în special în zona genunchilor, umerilor, încheieturilor mâinilor și/sau șoldurilor. În cazul în care sunt afectați nervii, este posibil să ai senzații de furnicături sau durere la nivelul extremităților.



## Cum sunt monitorizate aceste modificări?

Se pot utiliza metode de examinare imagistică, de obicei radiografii. Acestea vor viza fie o singură parte a corpului, fie pot consta în examinări DEXA pentru măsurarea densității minerale osoase dintr-o regiune mai extinsă a corpului. Cel mai probabil, vei fi supus acestor examinări la momentul diagnosticului și apoi la intervale de 1-2 ani, în funcție de rezultatele examinărilor anterioare, și în eventualitatea în care dezvolți hipopituitarism sau nivelurile IGF-I depășesc valorile normale.

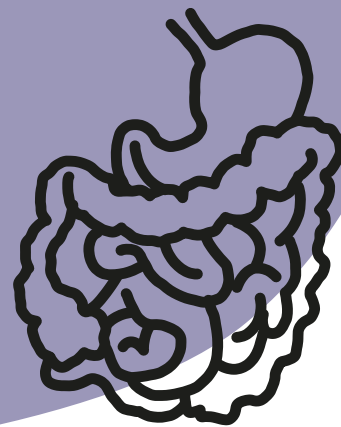


## Cum pot fi gestionate?

Sindromul de tunel carpian se ameliorează în general prin tratament și odată cu normalizarea nivelurilor IGF-I. Există mai multe modalități de tratare a durerilor articulare și musculare, și de întreținere și protejare a sănătății osoase. Îți recomandăm să te adresezi medicului, care îți poate oferi informații suplimentare în această privință.

# Sănătatea tractului gastrointestinal și a colonului

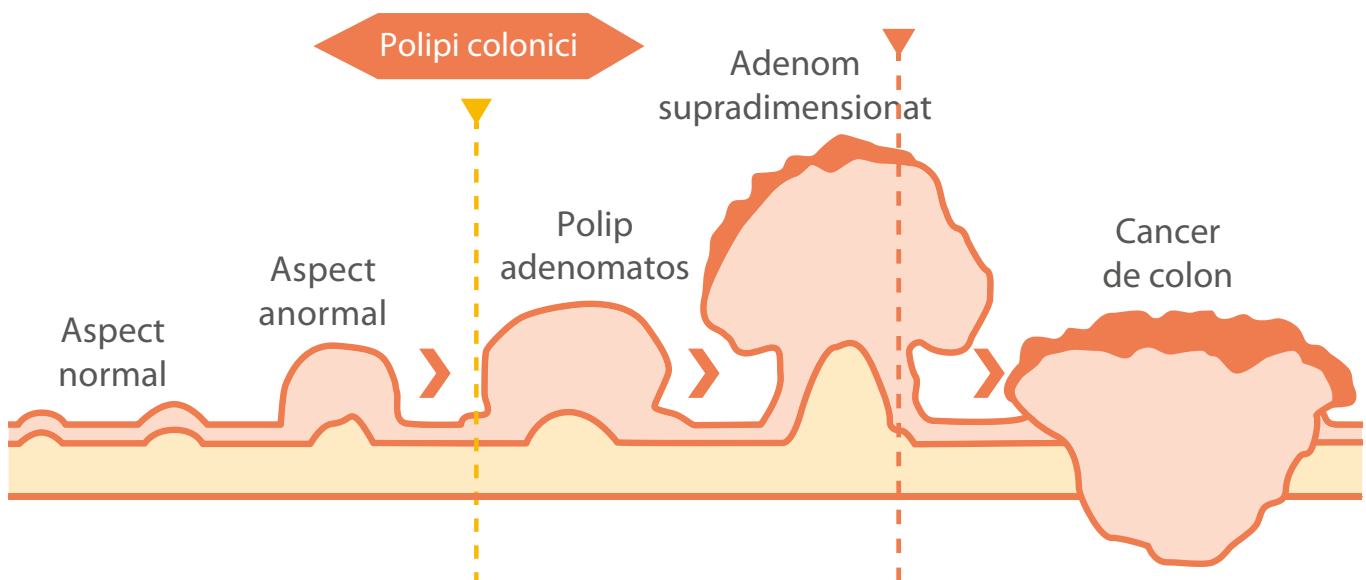
Verificări pentru depistarea semnelor unor probleme mai grave



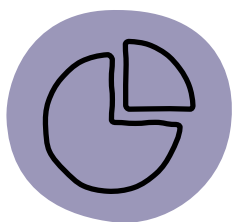
## Care sunt problemele posibile?

Pe suprafața membranei intestinului gros pot apărea mici excrescențe denumite polipi colonici. La majoritatea persoanelor, aceștia sunt inofensivi și nu constituie un motiv de îngrijorare. Cu toate acestea, într-un număr redus de cazuri, polipii colonici pot crește în dimensiuni și deveni maligni, prin urmare trebuie monitorizați periodic.

## Posibila evoluție a unui polip colonic către cancer de colon







## Cât de frecvent apar aceste probleme intestinale?

Până la 5 din 10 persoane cu acromegalie au polipi colonici și mai puțin de un sfert dintre aceștia vor deveni adenomatoși (adică polipi cu risc de evoluție spre formațiuni canceroase, **vezi ilustrația de pe pagina opusă**). Comparativ cu o persoană fără acromegalie, probabilitatea ta de a dezvolta cancer la colon este de 2-3 ori mai mare. Pe de altă parte, riscul de complicații grave corelate cu această probabilitate este același cu al populației generale, posibil datorită faptului că vei fi monitorizat cu regularitate.



## De ce apar aceste probleme?

Nu se știe cu certitudine, dar este posibil ca această probabilitate crescută de apariție a polipilor colonici să fie corelată cu nivelurile anormal de mari de hormon de creștere.



## Care sunt simptomele?

Cel mai adesea, polipii colonici nu cauzează nici un fel de simptome și sunt depistați doar pe parcursul procesului de monitorizare. La unele persoane pot apărea următoarele simptome:

- ▶ mici cantități de mucus eliminate prin scaun
- ▶ scaun cu sânge
- ▶ diaree sau constipație
- ▶ dureri sau crampe abdominale



## Cum sunt monitorizate aceste modificări?

Majoritatea persoanelor cu acromegalie vor avea posibilitatea să efectueze o colonoscopie imediat după stabilirea diagnosticului. Dacă ai peste 40 de ani, ți se poate recomanda efectuarea de colonoscopii suplimentare, la intervale de 3-10 ani, în funcție de situația ta specifică și de cazul în care au fost depistați polipi la colonoscopiile anterioare.



## Ce presupune o colonoscopie?

Aceasta este o procedură care se efectuează de obicei în spital, după administrarea de sedative sau analgezice. Procedura presupune introducerea unui tub lung, subțire și flexibil, prevăzut cu o cameră cu led, prin anus, în interiorul colonului (intestinului gros). Va trebui, de asemenea, să treci printr-o etapă de „pregătire pentru colonoscopie” - un proces de curățare a intestinului prin consumul prealabil al unor alimente specifice și/sau administrarea de laxative.

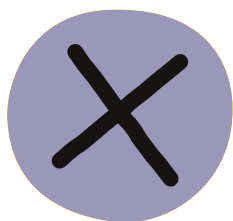


## Cum pot fi gestionate aceste probleme?

Uneori medicul îți poate recomanda operația de îndepărtare a polipilor - aceasta se poate realiza prin cauterizarea sau secționarea acestora în timpul colonoscopiei, sau ți se poate recomanda intervenția chirurgicală pentru îndepărtarea porțiunii de colon afectate, de exemplu. Medicul va discuta cu tine despre opțiunile disponibile și despre strategia optimă de abordare.

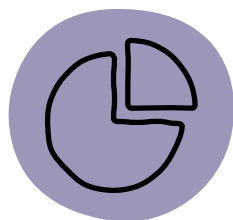
# Sănătatea inimii

## Verificarea inimii și sistemului circulator



### Care sunt problemele posibile?

Poți să ai inima mărită (afecțiune denumită hipertrofie miocardică), modificări ale structurii inimii și ale modului în care aceasta pompează sângele la nivelul întregului organism și/sau tensiune arterială mare (denumită și hipertensiune arterială). Toate acestea pot conduce la complicații potențial grave, precum insuficiența cardiacă, și prin urmare trebuie monitorizate și tratate corespunzător.



### Cât de frecvent apar problemele de inimă?

Din 10 persoane cu acromegalie, 3 până la 6 suferă de hipertensiune arterială și circa jumătate au tulburări de ritm cardiac; 3 dintre 100 de persoane cu acromegalie pot dezvolta insuficiență cardiacă.



### De ce apar aceste probleme?

Nivelurile ridicate de hormon de creștere din sânge reprezintă în general cauza măririi în volum a inimii. Acestea contribuie și la apariția rezistenței la insulină (**vezi pagina 11** pentru informații suplimentare), care la rândul ei poate cauza retenția sporită de săruri și lichide în sânge, și implicit, creșterea tensiunii arteriale.





## Care sunt simptomele?

Este posibil să nu ai simptome sau să începi să ai dificultăți de a respira în timpul unor activități ușoare sau să ai dureri în piept, spre exemplu.



## Cum sunt monitorizate aceste probleme?

Tensiunea arterială este monitorizată cu ajutorul unei manșete fixate în jurul brațului care este umflată și apoi dezumflată. Ți se poate efectua o singură măsurătoare sau poate fi necesar să porți un dispozitiv de monitorizare care efectuează măsurători repetate pe parcursul a 24 de ore (vei putea să îți derulezi în continuare activitățile, ca în mod obișnuit). Tensiunea arterială îți va fi măsurată periodic și/sau în cazul în care schimbi tratamentul antihipertensiv prescris.

Există două tipuri principale de investigații pentru monitorizarea afecțiunilor cardiace:

- ▶ Ecocardiogramă (eco)
  - ~ examinează dimensiunea și structura inimii
  - ~ utilizează un dispozitiv cu ultrasunete și niște electrozi adezivi care sunt de obicei fixați pe piept
- ▶ Electrocardiogramă (ECG sau EKG)
  - ~ examinează ritmul bătăilor inimii
  - ~ utilizează în general mai mulți electrozi adezivi mici care sunt atașați pe brațe, picioare și piept

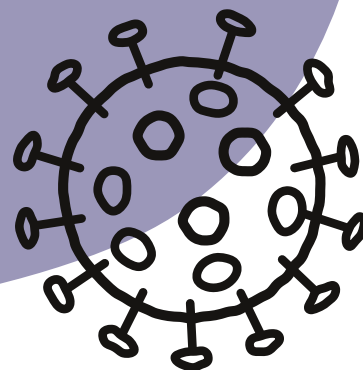


## Cum pot fi gestionate aceste probleme?

Deși unele modificări în structura inimii pot fi permanente, multe dintre problemele cardiace asociate cu acromegalia se pot ameliora prin tratament corespunzător și controlarea nivelurilor IGF-I. Medicul de familie, specialistul cardiolog și medicii care îți tratează acromegalia vor discuta despre aceste aspecte cu tine și despre tratamentele suplimentare care ar putea fi necesare, spre exemplu, pentru scăderea tensiunii arteriale.

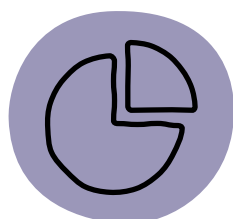
# Sistemul imunitar, infecțiile și COVID-19

Protejarea împotriva consecințelor contactării unei infecții



## Care sunt problemele posibile?

În cazul contactării unei infecții precum COVID-19, poți avea un risc crescut de a suferi complicații și consecințe mai severe. De asemenea, unele dintre tratamentele pentru acromegalie pot interfera cu medicația necesară pentru tratarea COVID-19.



## Cât de frecvente sunt complicațiile infecțiilor?

Complicațiile infecției COVID-19 se suprapun peste alte probleme de sănătate asociate cu acromegalia. La nivel mondial, circa 3 din 10 persoane care dezvoltă complicații severe în urma infecției COVID-19 suferă de hipertensiune arterială și 3 până la 5 au probleme cardiace, spre exemplu.



## De ce apar aceste probleme?

Acromegalia îți poate afecta sistemul imunitar și cauza inflamație. Acest lucru scade capacitatea organismului de a lupta cu infecțiile pe care le contactezi. Cu toate acestea, principalele cauze ale complicațiilor asociate cu infecțiile la persoanele cu acromegalie sunt afecțiunile pe care acestea le dezvoltă ca urmare a acromegaliei, în special problemele cardiace, hipertensiunea arterială, diabetul zaharat și apneea în somn.



## Care sunt simptomele?

Simptomele complicațiilor asociate cu infecția COVID-19 includ insuficiența severă a respirației, respirația rapidă, superficială, stările de oboseală, somnolență sau confuzie sau senzația de amețală.



## Cum pot fi gestionate aceste modificări?

Ți se poate recomanda luarea unor măsuri de precauție suplimentare, cum ar fi izolarea la domiciliu sau poți opta pentru vaccinare, după o discuție prealabilă cu medicul. Aceste măsuri te pot ajuta să te protejezi împotriva infecției COVID-19. Mai mult decât atât, prin colaborarea cu medicul în gestionarea celorlalte afecțiuni de care suferi și care ți-ar putea crește riscul de complicații severe în cazul contactării COVID-19, poți reduce la minim riscul suplimentar generat de aceste afecțiuni.

**De reținut:** Doar fiindcă anumite probleme sunt enumerate aici, nu înseamnă neapărat că te vor afecta și pe tine. Îți recomandăm să discuți cu medicul despre afecțiunile și strategiile de tratament care ar putea fi relevante în cazul tău.



# Sănătatea mintală

**Suport psihologic pentru menținerea sănătății emoționale**



## Care sunt problemele posibile?

Faptul de a trăi cu acromegalie și simptomele acesteia, pe lângă toate diversele tipuri de controale medicale și tratamente menționate în acest ghid, poate fi o experiență copleșitoare. Există numeroase persoane cu acromegalie care suferă de probleme de sănătate mintală, precum depresia, anxietatea și deteriorarea stimei de sine.



## De ce apar aceste probleme?

Acromegalia și gestionarea bolii în sine reprezintă o sursă considerabilă de stres emoțional; în plus, modificările hormonale cauzate de boală și tratamentele acesteia pot afecta capacitatea de gândire, personalitatea și comportamentul.



## Care sunt simptomele?

Problemele de sănătate mintală afectează fiecare persoană în mod diferit. Spre exemplu, poți avea stări de tristețe, anxietate sau panică, te poți simți mai obosit decât de obicei, descurajat, mâniș, sau poți avea gânduri de autovătămare.





## Cum sunt monitorizate aceste probleme?

Medicul îți poate solicita să completezi un chestionar la momentul stabilirii diagnosticului și ulterior anual. Denumit și AcroQoL (calitatea vieții la persoanele cu acromegalie), acest chestionar include întrebări referitoare atât la impactul fizic, cât și cel psihologic, al simptomelor asupra calității vieții de zi cu zi.

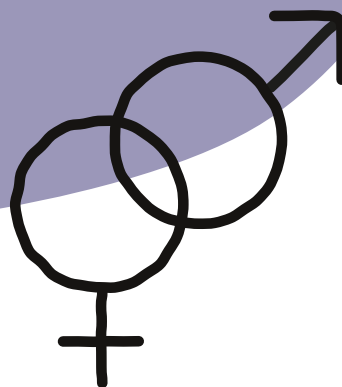


## Cum pot fi gestionate aceste probleme?

Dacă te simți copleșit din punct de vedere psihic și emoțional, este important să apelezi la sprijin profesionist. Medicul de familie sau oricare dintre membrii echipei medicale extinse responsabile de tratamentul tău îți pot furniza o recomandare în vederea unei programări la un medic psihiatru sau psihoterapeut. Aceștia sunt în măsură să evalueze dacă ai nevoie de tratament psihologic suplimentar, care poate fi de tip medicamentos și/sau poate consta în terapii prin dialog/terapii cognitiv-comportamentale.

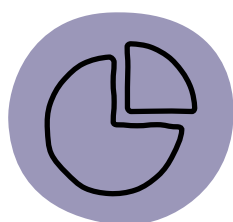
# Libidoul, metabolismul, fertilitatea și sarcina

**Monitorizarea și menținerea echilibrului hormonal**



## Care sunt simptomele posibile?

Te poți simți inexplicabil de obosit, sensibil la frig sau poți manifesta creștere în greutate. Apetitul sau interesul sexual poate fi neobișnuit de scăzut. Femeile pot avea ciclu menstrual neregulat sau absent. Dacă încerci să ai un copil, este posibil să ai dificultăți de concepție.



## Cât de frecvente sunt problemele corelate modificărilor hormonale?

Circa jumătate dintre persoanele cu acromegalie pot suferi de un deficit de hormoni sexuali și asociați cu fertilitatea (deficit denumit și hipogonadism); alte persoane au niveluri anormal de scăzute ale hormonilor implicați în metabolism, mai precis, ale hormonilor de stimulare tiroidiană și de stimulare a producției de cortizol (hipotiroidism și, respectiv, hipoadrenalism); alte persoane pot avea cantități insuficiente din toți acești hormoni (afecțiune denumită panhipopituitarism).



## De ce apar aceste probleme?

O serie de hormoni cu impact asupra metabolismului, sexualității și fertilității sunt produși de glanda hipofiză. Diminuarea nivelurilor acestor hormoni poate fi rezultatul:

- ▶ presiunii adenomului hipofizar asupra țesuturilor sănătoase adiacente
- ▶ suprasекреția hormonului prolactină de la nivelul adenomului hipofizar
- ▶ radioterapia pentru eliminarea adenomului, care poate leza și țesuturile sănătoase



## Cum sunt monitorizate aceste probleme?

Acestea sunt în general monitorizate de echipa de endocrinologie și/sau medicul ginecolog. Este posibil să ți se efectueze analize de sânge periodice pentru determinarea nivelurilor diverșilor hormoni din organism.

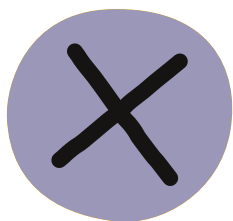
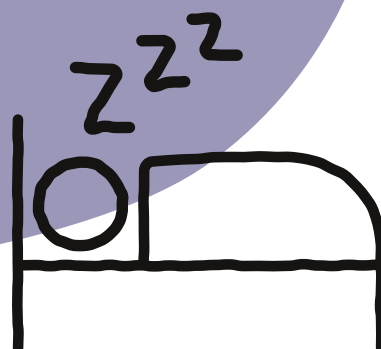


## Cum pot fi gestionate aceste probleme?

Efectul adenomului hipofizar asupra producției de hormoni poate fi remediat prin tratament. Dacă este necesar, se pot administra terapii de compensare a deficitului fiecăruia dintre hormoni. Acestea sunt disponibile în diverse forme farmaceutice, de la comprimate până la geluri.

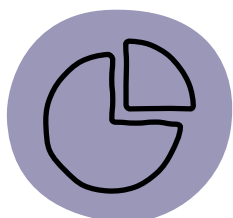
# Somnul și apneea obstructivă în somn

Asigurarea calității somnului



## Care sunt problemele posibile?

Sforăitul și apneea în somn, o afecțiune manifestată prin întreruperea momentană a respirației în timpul somnului, care determină treziri repetate ale organismului pe parcursul aceleiași ore în timpul nopții (chiar dacă tu nu le conștientizezi). Această afecțiune poate avea un impact negativ asupra sănătății inimii și sistemului circulator, și poate conduce la apariția mai multor probleme și tulburări cardiace.



## Cât de frecventă este apneea în somn?

Până la 8 din 10 persoane diagnosticate cu acromegalie suferă și de apnee în somn.



## Care este cauza acesteia?

Nivelurile ridicate de hormon de creștere și IGF-I pot cauza îngroșarea limbii și țesuturilor moi din partea posterioară a gâtului, care se relaxează apoi în timpul somnului. Acest lucru poate avea consecințe inofensive precum sforăitul, dar poate conduce și la o afecțiune mai gravă, apneea obstructivă în somn.





## Care sunt simptomele?

Tu sau partenerul de somn puteți remarca episoadele frecvente de trezire nocturnă, în care pari să te îneci sau să te sufoci. Poți avea, de asemenea, o stare excesivă de somnolență pe parcursul zilei din cauza somnului insuficient de odihnitor.



## Cum sunt monitorizate aceste probleme?

Medicul îți poate adresa întrebări legate de somn la momentul diagnosticului și îți poate cere să completezi un chestionar pe această temă. Dacă medicul suspectează că ai putea suferi de apnee, ți se poate sugera să efectuezi o investigație de evaluare a somnului, denumită și polisomnografie, în vederea căreia vei fi internat peste noapte în spital și vor fi monitorizate o serie de aspecte legate de calitatea somnului și respirației tale.

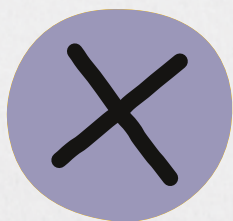


## Cum poate fi gestionată această afecțiune?

Ca în cazul multor altor afecțiuni frecvent corelate cu acromegalia, apneea în somn se ameliorează în general prin tratament și normalizarea nivelurilor IGF-I, deși uneori poate persista în pofida gestionării cu succes al acromegaliei. Apneea poate fi tratată prin utilizarea unei măști special calibrate care trimite un flux continuu de aer prin căile nazale și gât în timpul somnului.

# Vederea

## Monitorizarea presiunii adenomului hipofizar asupra nervului optic



### Care sunt problemele posibile?

Modificări de vedere care pot conduce la pierderea permanentă a vederii, dacă nu sunt remediate.



### De ce apar aceste probleme?

Masa adenomului hipofizar poate comprima uneori nervul optic, afectând capacitatea acestuia de a transmite semnale de la ochi la creier.

**De reținut:** Doar fiindcă anumite probleme sunt enumerate aici, nu înseamnă neapărat că te vor afecta și pe tine. Îți recomandăm să discuți cu medicul despre afecțiunile și strategiile de tratament care ar putea fi relevante în cazul tău.



## Care sunt simptomele?

În majoritatea cazurilor este afectată inițial vederea periferică.  
În timp, pierderile de câmp vizual periferic se pot agrava.



Aspect  
normal



Afectare ușoară  
a zonei mijlocii a  
câmpului vizual  
periferic



Afectare a zonei  
exterioare a  
câmpului vizual  
periferic

Aceasta îți poate crea dificultăți în a te deplasa pe întuneric, în a percepe obstacolele sau poți avea senzația de „perdea” sau „pânză de păianjen” care acoperă periferia câmpului vizual. Unele persoane nu observă niciun fel de modificări ale percepției vizuale, acestea fiind identificate doar prin testele oftalmologice.



## Cum sunt monitorizate aceste probleme?

Monitorizarea câmpului vizual (cât ești capabil să vezi) și a acuității vizuale (cât de clar vezi) prin teste oculare regulate efectuate de un optometrist sau medic oftalmolog.



## Cum pot fi gestionate aceste probleme?

Tratamentele pentru acromegalie care elimină sau reduc dimensiunea adenomului hipofizar pot ajuta la recuperarea vederii. Rezultatele testelor oculare pot oferi indicii despre progresul tratamentului și pot servi la depistarea unei posibile recidive a adenomului.

## Note

[illegible]



## Note

[illegible]

## Note

[illegible]

## Note

[illegible]



Pentru o viață mai ușoară cu acromegalie

Creată în colaborare cu un comitet internațional compus din persoane cu acromegalie, grupuri de sprijin în domeniu și specialiști în psihologia sănătății, Acroline™ este o serie de ghiduri și instrumente utile, concepute să vă ajute să aveți o viață bună și echilibrată cu acromegalie.

Titlurile pe aceeași temă includ:

- ▶ Jurnalul pacientului cu acromegalie
- ▶ Comunicarea cu echipa de medici
- ▶ Parcursul terapeutic
- ▶ Sănătatea pacientului cu acromegalie
- ▶ Imaginea de sine
- ▶ Cultivarea stării de bine
- ▶ Sprijinirea persoanelor cu acromegalie



**Pfizer România S.R.L**

Willbrook Platinum Business and Convention Center  
Șos. București-Ploiești nr. 172-176,  
Clădirea B, Etaj 5, Sector 1, Cod 013686, București  
Tel: +4021-207-2800

2021 ©Pfizer Inc. Toate drepturile sunt rezervate.  
Mai 2022. PP-SOM-ROU-0045

O inițiativă sprijinită de către Pfizer în  
colaborare cu WAPO.



Material susținut în România de către  
Societatea Română de Endocrinologie.



Societatea Română  
de Endocrinologie  
SRE